

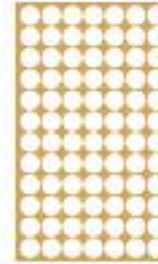
نقش دولت در اقتصاد چیست؟

درس ششم

دکتر آرش کتابفروش بدری

موقعیت

تماشای یک مسابقه فوتبال جذاب به صورت خانوادگی برای شاداب تر شدن روحیه افراد خانواده بسیار مفید است به ویژه اگر با کُری خوانی هم همراه شود. این موضوع بهانه ای شد تا خانواده محمدی آن شب همگی باهم به تماشای یک مسابقه فوتبال سنتی بنشینند. امیرعلی و مادر طرفدار یک تیم بودند و ستایش، پدر و امیرحسین هم تیم دیگر.

از قضا تیم امیرعلی برد و کُری خوانی های ستایش و پدر درست از آب درنیامد و همین موجب شد که ستایش بسیار عصبانی شود.

مادر: شماها سه ساله که مارو نبردین، واقعاً چه توقعی دارین از تیمتون؟

ستایش: به لطف اشتباهات داور بردین و گرنه خودتون هم دیدین که نمی تونستین مارو ببرین. اگر داور دقیقه ۸۹ به نفع شما پنالتی نمی گرفت، نه بازیکن ما اخراج می شدن و ورق بازی بر می گشت. امیرعلی: هر وقت می بازی می گین داور. هر وقت هم می برین می گین شایستگی های تیمی! آخه این چه حرفیه می زنی خواهر؟

پدر: مثل خودت که هر وقت نمره ات بد می شه می گی معلم نمره نداد، هر وقت هم که نمره ات خوب می شه می گی بیئین چی کار کردم!

امیرعلی درحالی که از حرف پدر دلگیر شده بود: چه ربطی داره آخه بابا! ماشین شهرداری هم اگه نیاد می ندازین تقصیر منو درس خوندم.

همه از حرف و عصبانیت امیرعلی زدند زیر خنده.

پدر: ولی انصافاً داور توی زندگی منم خیلی تأثیر گذار بوده!

ستایش: مگه شما توی کارتون هم داور دارین؟

پدر: بله، اگه کسب و کار، داور نداشته باشه که به هم می ریزه! داور توی فضای کسب و کار، دولته!

موقعیت

دقیقاً مثل بازی امشب، فقط بازی ما و مشتری هامون تعیین کننده نیست. یه وقتایی تصمیمات دولت روی نتیجه کار ما اثر می‌داره.

امیرعلی: پس یعنی شما هم توی کارتون شکست می‌خورین؛ می‌ندازین گردن یکی دیگه! مادر: ا، این چه حرفیه می‌زنی؟ زشته آخه.

پدر: نه پسرم، اتفاقاً دولت اخیراً یه کمک بزرگ به ما کرده. تعرفه واردات کودهای زیستی رو سه‌برابر کرده و در مالیات هم تخفیف داده!

ستایش: خب این چه ربطی به شما داره!

امیرعلی: اصلاً دولت چرا باید این کار رو بکنه؟ چه سودی براش داره؟

گفت‌وگو در کلاس

۱- به نظر شما چرا آقای محمدی باید به دولت مالیات بدهد؟

۲- به نظر شما دولت با چه انگیزه‌ای باید وارد بازی میان عرضه‌کننده و تقاضاکننده شود؟ این کار برای او چه نفعی دارد؟

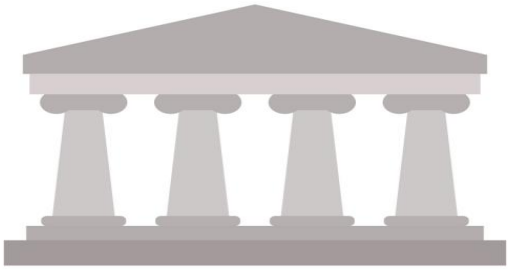
نقشه راه

تا اینجا آموختیم که در عرصه اقتصاد دو بازیگر اصلی وجود دارد. نکته ای که در این درس به دنبال آنیم این است که بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت میگویند. دولت با عملکرد درست خود می تواند تخصیص های بهینه ای برای اقتصاد به وجود آورد.

در پایان این درس می توانیم:

- نقش دولت را در یک اقتصاد بازاری درک کنیم و به خوبی بیان کنیم.
- درآمد دولت و انواع مالیات ها را شناسایی کنیم و نقش آن (مالیات) را در اقتصاد توضیح دهیم.

وظایف دولت

به طور کلی وظایف دولت را در دو حوزه بهبود عملکرد بازار و ارائه کالای عمومی می توان نام برد.

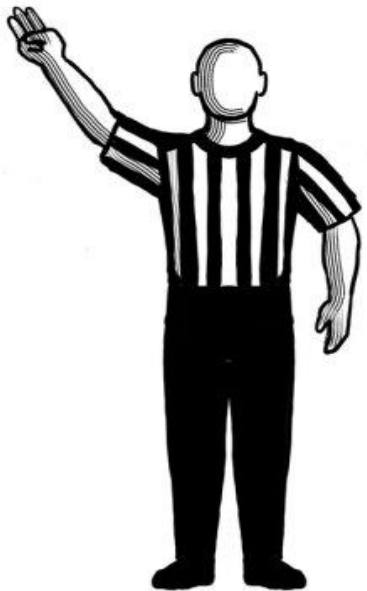

۱- بهبود عملکرد بازار

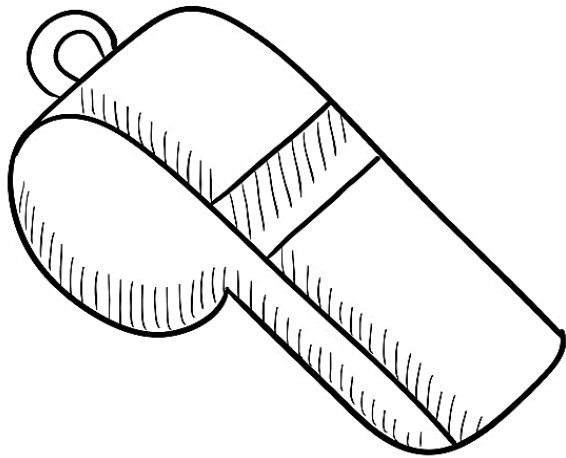
- مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

۱- بهبود عملکرد بازار

- حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست، تصرف نکنند.
- در این حالت، دولت به‌عنوان یک **داور**، در میدان فعالیت‌های اقتصادی، حضور دارد.

۱- بهبود عملکرد بازار

- وضعیتی را تصور کنید که خریداران نمی‌توانند اطمینان یابند، آیا فروشندگان مالکان واقعی آن چیزی هستند که برای فروش عرضه کرده‌اند یا خیر، در این حالت چگونه خریداران پولی را که به سختی درآورده‌اند، برای چیزهایی مانند خانه، خودرو، لوازم خانگی و... بپردازند.
- حالتی را تصور کنید که پول زیادی را به صاحب واقعی چیزی داده‌اید و آن را خریده‌اید؛ اما شخص دیگری به راحتی به میان بیاید و مانع از استفاده شما از چیزی که خریده‌اید شود!

۱- بهبود عملکرد بازار

✓ دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

✓ دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

✓ علاوه بر حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادها، دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه-

های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

بهبود عملکرد بازار

وضع قوانین و مقررات چگونه می تواند وضعیت ساختار بازار را بهبود دهد؟

مثلا شرکت های دارویی و غذایی نمی توانند پیش از انجام برخی آزمایش ها و اخذ گواهی معتبر محصولات خود را به بازار عرضه کنند یا افراد بدون دارا بودن صلاحیت های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند؛ همچنین سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند. همه این فعالیت ها به نوعی سبب بهبود عملکرد بازار می شود.

۲- ارائه کالای عمومی

کالای عمومی

- ✓ غیر رقابتی
- ✓ محروم نکردنی
- ✓ رایگان

- شما چیزهای زیادی دارید که متعلق به خود شماست و می‌توانید مانع استفاده دیگران از آن‌ها شوید.
- اما آیا درباره خیابان، بوستان، تیرهای چراغ برق، پل‌ها، آتش‌نشانی و پلیس هم همین‌طور است؟
- این‌ها بسیار با ارزش‌اند ولی هیچکس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد.

انواع کالاها و خدمات

منابع مشترک

- ✓ رقابتی
- ✓ محروم نکردنی
- ✓ رایگان

کالای خصوصی

- ✓ رقابتی
- ✓ محروم کردنی
- ✓ غیر رایگان

کالای عمومی

- ✓ غیر رقابتی
- ✓ محروم نکردنی
- ✓ رایگان

انحصار طبیعی

- ✓ غیر رقابتی
- ✓ محروم کردنی
- ✓ غیر رایگان

کالای عمومی چیست؟

به کالا و خدماتی که توسط افراد زیادی می‌تواند همزمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید، کالای عمومی گفته می‌شود.

دولتِ یار یا دولتِ بار

چند روز قبل، سری به بازار آهن فروشان زدم و به هر مغازه‌ای که می‌رسیدم، می‌پرسیدم: «آقا ببخشید، کفش آهنی دارید؟». برایم شگفت‌آور بود. هیچ کس به من جواب درستی نداد. یا می‌خندیدند و یا می‌گفتند «برو آقا، خدا روزی‌ات را جای دیگری حواله کند!» فقط یکی از مغازه‌دارها که به نظرم آدم فهمیده‌ای بود پرسید: «کفش آهنی برای چه می‌خواهی؟» گفتم: «می‌خواهم برای کسب و کار جدیدی که راه انداخته‌ام از دولت مجوز بگیرم.» یکی از دوستانم که تجربه‌اش از من بیشتر بود گفته بود: «اول برو، یک کفش آهنی بخر؛ بعد اقدام کن.»

فعالیت فردی در کلاس

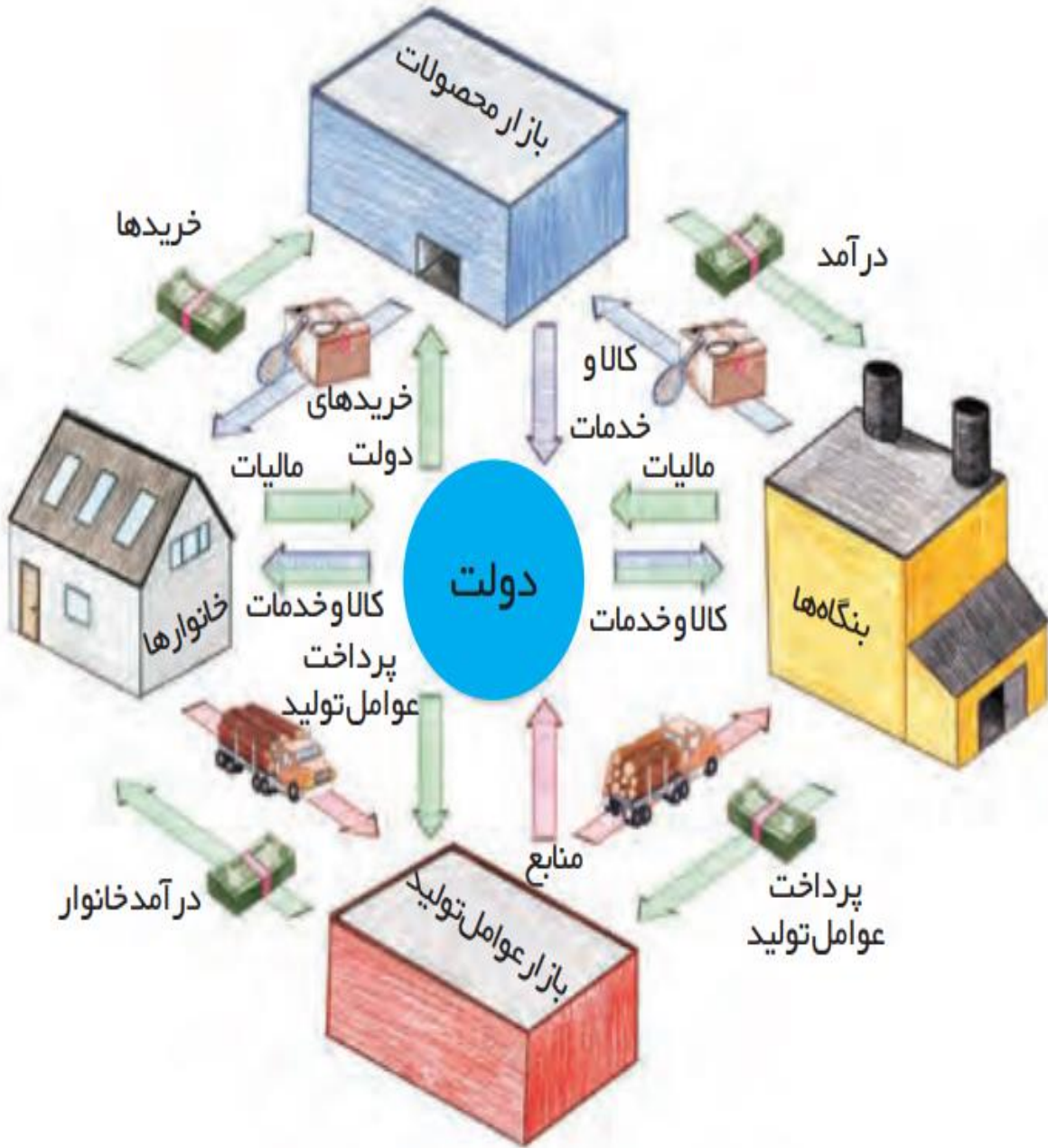
اگر کشوری ارتش نداشته باشد و برای خود تجهیزات دفاعی تدارک نبیند، چه اتفاقی برایش می‌افتد؟ آیا دیگر کشورها نیز به صلح و رعایت حقوق او پایبند خواهند ماند؟ هزینه‌های تأمین نیروهای نظامی و تجهیزات و امکانات مورد نیاز آنها را چگونه باید تأمین کرد؟

جایگاه دولت در جریان چرخشی درآمد

در درس قبل گفته شد که دو بازیگر اصلی اقتصاد، خانوارها و شرکت ها هستند. در این درس نیز به جایگاه دولت پی بردیم.

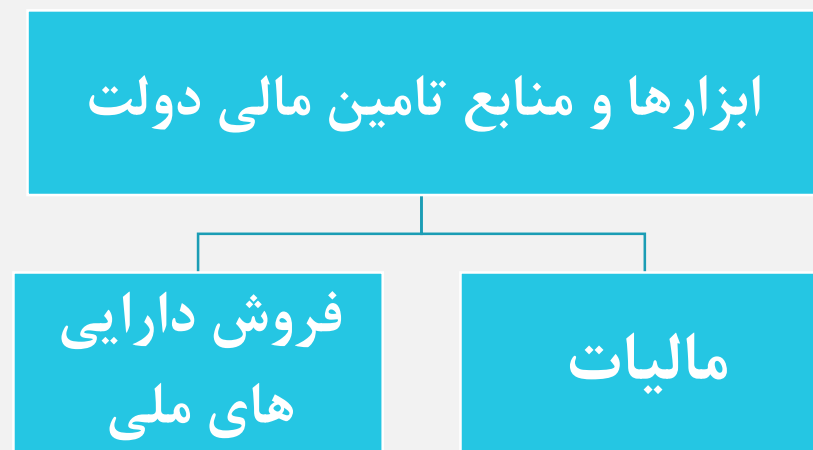
بنابراین می توان گفت نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها و شرکت ها که در درس قبل دیدیم کامل نیست چرا که دولت را نادیده گرفته بود، اما دولت برای انجام نقش های مختلفی که بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و البته با دریافت مالیات از شرکت ها و خانواده ها و پرداخت یارانه به آن ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می کند. در شکل روبرو، روابط میان دولت با بازارها و خانوارها ترسیم شده است.

ابزارها و منابع تامین مالی دولت

- دولت کارها و خدمات گوناگونی ارائه می‌دهد و مسئولیت‌های مختلفی بر عهده دارد.
- به همین دلیل برای ارائه این خدمات و کالاهای عمومی، باید یک سری منابع مالی در اختیار داشته باشد.
- این منابع مالی معمولاً و در بیشتر موارد از دو محل مالیات‌ها و فروش دارایی‌های ملی تامین می‌شود.

دولت برای تأمین سطحی از کالا و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد.

- مالیات سه هدف اصلی دارد.
- اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، **افزایش درآمد دولت** است.
- فراتر از افزایش درآمد، هدف از برخی مالیات ها کاهش رفتارهای نامناسب است.
- مالیات یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری بین افراد پردرآمد و کم درآمد محسوب می‌شود.

الف) افزایش درآمد دولت

مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیتهای دولت مانند **امنیت، دفاع، امور قضایی، آموزش و بهداشت عمومی** ضروری است.

شاید تصور زندگی در شهرها و روستاها بدون خدمات ارائه شده توسط دولت مانند مدارس، راهها، علامتهای راهنمایی و رانندگی، پلیس، درمانگاهها، کتابخانهها، بوستانها و... که هزینههای همه آنها از محل مالیات تأمین می شود، سخت باشد!

بنابراین هدف اصلی از مالیات این است که درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود.

ب) کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب

فراتر از افزایش درآمد، هدف از برخی مالیات‌ها کاهش رفتارهای نامناسب است.

به عنوان نمونه بعد از اینکه مالیات در چین، قیمت چوبک‌های غذاخوری را افزایش داد، بسیاری از مصرف‌کنندگان، عادت خود را تغییر دادند و به جای این چوبک‌ها از قاشق استفاده کردند.

به همین دلیل مالیات بر چوبک‌های غذاخوری باعث کاهش قطع درختان جنگلی و مصرف چوبک‌ها شد.

ج) کاهش نابرابری های اقتصادی و اجتماعی

مالیات یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری بین افراد پردرآمد و کم درآمد محسوب می شود.

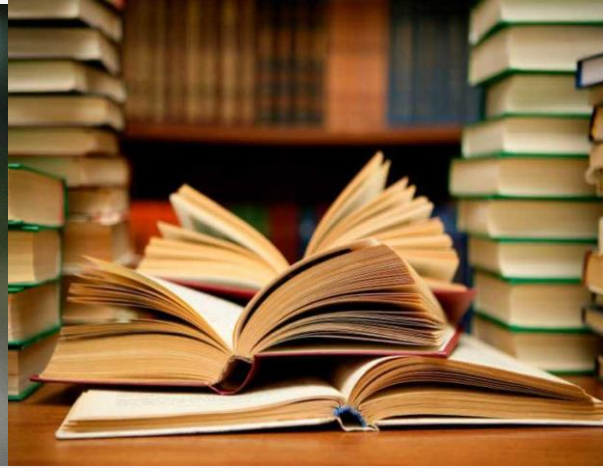
چوبک‌های غذاخوری

بعد از اینکه مالیات در چین، قیمت چوبک‌های غذاخوری را افزایش داد، بسیاری از مصرف کنندگان، عادت خود را تغییر دادند و به جای این چوبک‌ها از قاشق استفاده کردند.

- در برخی کشورها مالیات بر سوخت‌های آلاینده مانند **بنزین** و **گازوئیل** معمول است؛ چراکه این مالیات می‌تواند به کاهش مصرف و در نتیجه کاهش آلودگی ناشی از آن بینجامد.

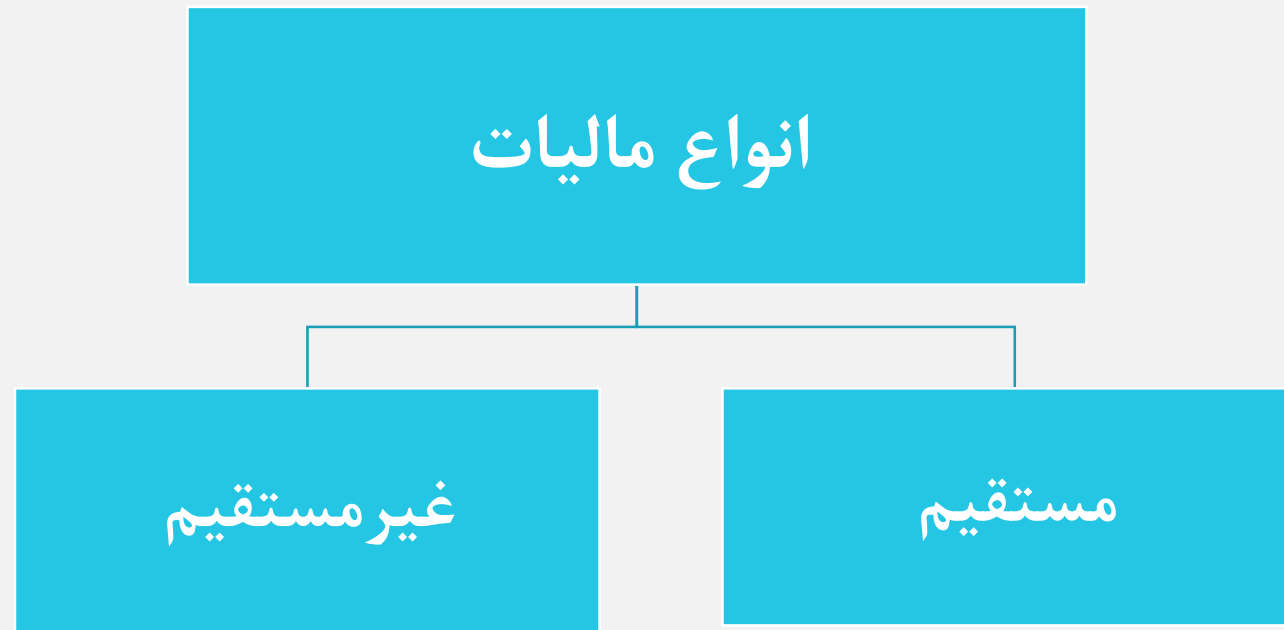

- اخیراً در برخی کشورها به دلیل آثار زیست محیطی خطرناک کیسه های پلاستیکی، به وضع مالیات بر مصرف آنها اقدام شده است.
- مالیات بر مصرف محصولات تنباکویی از جمله سیگار که برای سلامت انسان مضر است، در دنیا بسیار شایع است.
- گاهی نیز دولت از برخی فعالیت ها که برای افراد جامعه مفید است، مالیات دریافت نمی کند.

انواع مالیات

در کشور ما در یک دسته‌بندی کلی دو نوع مالیات مالیات مستقیم و مالیات غیرمستقیم گرفته می‌شود.

پرداخت کننده مالیات (مودی مالیات)

پرداخت کننده مالیات (یا مؤدی مالیات) اشخاص حقیقی و حقوقی هستند که طبق قانون به دلایل کسب درآمد، سود، انتقال دارایی، ارث و نظایر آنها به پرداخت مالیات موظف هستند.

مالیات مستقیم

- در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات دریافت می شود.
- مالیاتی است که به طور مستقیم از مؤدیان مالیات دریافت می شود.
- در این نوع مالیات، دولت می تواند افراد پردرآمد و کم درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد؛ زیرا امکان انتقال بار مالیاتی آن کم است.

مالیات مستقیم

مالیات بر دارایی

- اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی (پرداخت کننده مالیات) است.
- مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، **مالیات بر ارث** است که از اموال و دارایی‌های باقیمانده شخص فوت شده، دریافت می‌شود.
- در واقع زمانی که اموال شخص متوفی قرار است به وراث او منتقل شود، دولت از دارایی و ثروت در حال انتقال مالیات می‌گیرد.

مالیات بر درآمد

- در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکت‌ها (و نه ثروت آن‌ها) مبنای مالیات است.
- شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

مالیات بر درآمد

✓ مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود.

✓ مثال مالیات بر حقوق و مالیات بر درآمد املاک

انواع مالیات بر درآمد

نوع مالیات	تعریف	مقدار مالیات
مالیات بر درآمد کشاورزی و دامپروری	هرگونه درآمد ناشی از فعالیت‌های کشاورزی و زراعت و دامپروری، دامداری، پرورش ماهی، پرورش زنبور عسل، صیادی، ماهیگیری و مواردی از این دست	معاف از مالیات
مالیات بر درآمد حقوق	درآمد ناشی از حقوق و دستمزد	تا سطحی از درآمد (تعیین شده در بودجه سالیانه) معاف از مالیات و مازاد بر این مبلغ و تا هفت برابر آن، ده درصد مالیات کسر می شود. نسبت به مازاد این مبلغ هم ۲۰ درصد کسر می شود.
مالیات بر درآمد مشاغل	درآمد شخص حقیقی از اشتغال به مشاغل تجاری، خدماتی و پزشکی به صورت کل فروش کال و خدمات پس از کسر هزینه‌ها	مبنای مالیات اظهارنامه‌ای است که باید پر کنند و تا قبل از تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل کار خود تسلیم نمایند.
مالیات بر درآمد اتفاقی	درآمدهایی مانند جایزه و معاملات بلاعوض (مثل بخشش و هبه زمینی به دیگری) که معمولاً مستمر و تکرارشونده نیستند و به صورت اتفاقی حاصل می گردند.	میزان مالیات و نحوه پرداخت آن، بسته به نوع درآمد حاصله، می تواند متفاوت باشد.
مالیات بر درآمد املاک	درآمد ناشی از اجاره املاک و علاوه بر اجاره، نقل و انتقال املاک هم مشمول مالیات است.	پس از کسر ۲۵ درصد از مبلغ کل اجاره به عنوان هزینه‌ها و استهلاک مشمول پرداخت مالیات خواهند شد
مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	از جمع درآمد شرکت‌های تجاری	

نحوه محاسبه مالیات بر درآمد حقوق

فردی که ماهانه ۹ میلیون ریال حقوق دریافت می کند:

سطح درآمد	میزان مالیات
درآمدهای تا ۱ میلیون ریال	معاف از مالیات
درآمدهای تا ۷ میلیون ریال	۱۰ درصد نسبت به مازاد ۱ میلیون ریال
درآمدهای بیش از ۷ میلیون ریال	۲۰ درصد نسبت به مازاد ۷ میلیون ریال

♦ = معاف از مالیات

$$۷۰۰۰۰۰ - ۱۰۰۰۰۰ = ۶۰۰۰۰۰ * ۱۰\% = ۶۰۰۰۰$$

$$۹۰۰۰۰۰ - ۷۰۰۰۰۰ = ۲۰۰۰۰۰ * ۲۰\% = ۴۰۰۰۰$$

$$♦ + ۶۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰ = ۱۰۰۰۰۰$$

نحوه محاسبه مالیات بر درآمد املاک

فردی که سالیانه ۴۰۰ میلیون ریال اجاره دریافت و
بانرخ ۸ درصد مالیات پرداخت می کند:

$$\begin{aligned} ۴۰۰۰۰۰۰۰ \times ۲۵\% &= ۱۰۰۰۰۰۰۰ \\ ۴۰۰۰۰۰۰۰ - ۱۰۰۰۰۰۰۰ &= ۳۰۰۰۰۰۰۰ \\ ۳۰۰۰۰۰۰۰ \times ۸\% &= ۲۴۰۰۰۰۰ \end{aligned}$$

۲۵ درصد از اجاره بابت هزینه ها و استهلاک
کسر ۲۵ درصد از درآمد
مالیات پرداختی

مالیات غیر مستقیم

- در مالیات غیر مستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می شود.
- به عبارت دیگر مالیات هایی که تحقق آن به رفتار یا فعالیت اقتصادی (مانند واردات یا خرید) بستگی دارد، مالیات های غیر مستقیم نامیده می شود.

مالیات غیر مستقیم

عوارض گمرکی و خدماتی

- یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است.

- حقوق و عوارض گمرکی درواقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است که به نام **تعرفه‌های گمرکی** نیز شناخته می‌شود.

- این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.

عوارض گمرکی و خدماتی

- ✓ هم یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند و معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.
- ✓ این دسته از مالیات‌ها ممکن است براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها (مانند حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت شوند.
- ✓ انواع عوارض درج شده در **قبض‌های شهرداری مالیات تلقی می‌شود. شهرداری** در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند، وجوهی مانند **عوارض خودرو یا عوارض نوسازی و دفع پسماند** دریافت می‌کند.

مالیات بر مصرف

مالیات بر مصرف مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند.

مالیات بر مصرف

✓ اگر شما میزان بیشتری از هر کالا مصرف کنید، در نهایت مالیات بیشتری نیز پرداخت می کنید.

✓ اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

✓ مالیات بر مصرف، انواع بسیار زیادی دارد که بارزترین نمونه آن در ایران، مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و مالیات بر دخانیات است.

مالیات بر ارزش افزوده

منظور از مالیات بر ارزش افزوده، مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

مالیات بر ارزش افزوده

✓ مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات بر فروش چند مرحله‌ای است که کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

✓ مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند؛ چراکه مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

✓ در مالیات بر ارزش افزوده کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

مالیات بر ارزش افزوده

مالیات بر ارزش افزوده (VAT) چگونه کار می کند؟

در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می کنند.

مالیات بر ارزش افزوده

✓ مثال: در شکل زیر نشان داده شده است که چگونه ۱۰ درصد مالیات بر ارزش افزوده (VAT) بر تولید و فروش لباس، عمل می‌کند.

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	۱۱۰۰ تومان	۵۵۰۰ تومان	۱۳۲۰۰ تومان	۲۲۰۰۰ تومان
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده	۱۰۰ تومان	۵۰۰ تومان	۱۲۰۰ تومان	۲۰۰۰ تومان
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	-	۱۰۰ - تومان	۵۰۰ - تومان	۱۲۰۰ - تومان
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	۱۰۰ تومان	۴۰۰ تومان	۷۰۰ تومان	۸۰۰ تومان
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	۲۰۰۰ تومان			

برخی مشکلات مالیات ستانی

فرار مالیاتی در برخی کشورها، به دلیل عدم شفافیت درآمدها، زیاد است.

✓ به گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی در سال ۹۷ در کشور ما، فرار مالیاتی حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان یعنی معادل ۳۵ درصد درآمدهای مالیاتی آن سال بوده است!

✓ برخی از انواع مالیات‌ها در ایران گرفته نمی‌شود و همین امر سبب شده است که انحرافات در مسیر سرمایه‌گذاری در کشور رخ دهد.

✓ از جمله‌ی این مالیات‌ها، مالیات خانه‌های خالی و زمین‌های بایر است که سبب شده است این نوع دارایی‌های مصرفی به دارایی‌های سرمایه‌ای غیرمولد تبدیل شود.

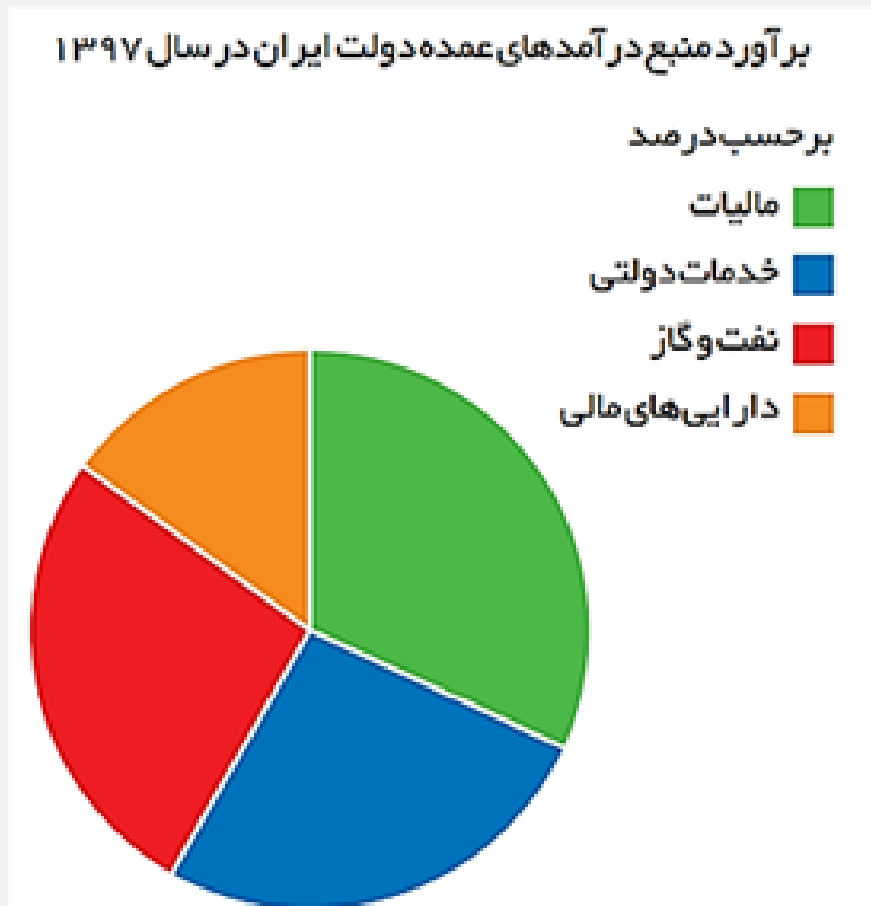
برخی مشکلات مالیات ستانی

سهم انواع مالیات در کشورهای مختلف (به درصد)

عنوان	آمریکا	انگلستان	آلمان	سوئد	نروژ	دانمارک	ایران
درآمد مالیات / تولید ناخالص داخلی	۲۴/۸	۳۵	۳۶/۳	۴۵/۸	۴۲/۸	۴۸/۲	۱۰/۵
سهم مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی	۴۹/۵	۳۴	۴۱/۶	۳۶/۱	۳۰/۲	۵۱/۷	۱۴
سهم مالیات بر سود شرکت ها	۱۱/۱	۱۰	۷/۶	۷/۹	۳۲/۲	۵/۷	۳۷
سهم مالیات بر مصرف	۲۳/۱	۴۰/۵	۴۶	۲۸/۸	۲۶/۴	۳۱/۶	۴۲/۳
بالاترین نرخ مالیات بر درآمد	۴۳/۳	۶۲/۷	۵۹/۳	۷۳/۶	۶۰/۸	۶۹/۸	۳۵

۲- سایر درآمدهای دولت

غیر از مالیات، بخش زیادی از درآمدهای مورد نیاز دولت در ایران از محل **فروش دارایی‌هایی** مثل **نفت** تأمین می‌شود.

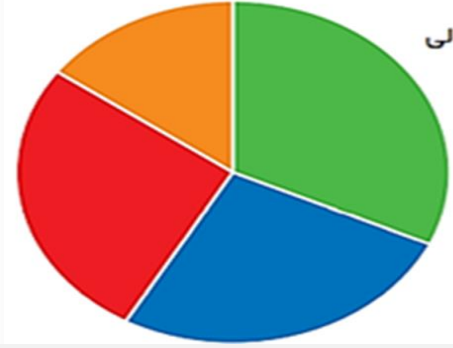

همانطور که در نمودار می‌بینید، بخش زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدنپذیری مانند نفت و گاز تأمین شده است که درآمدی پایدار نیست؛ با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است!

۲- سایر درآمدهای دولت

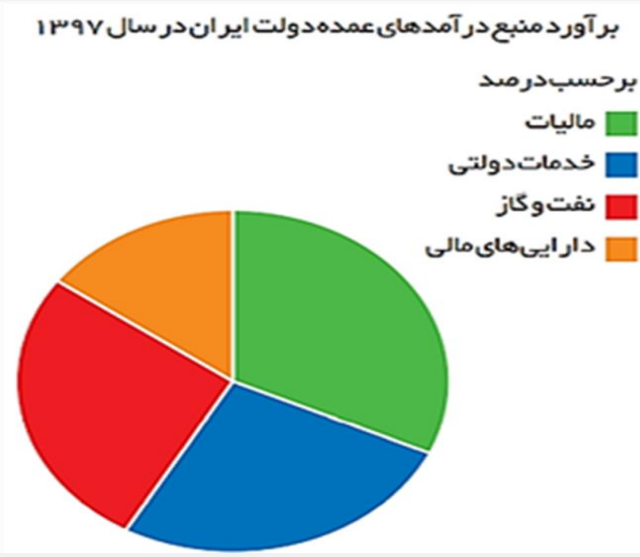
برآورد منبع درآمدهای عمده دولت ایران در سال ۱۳۹۷

برحسب درصد
مالیات
خدمات دولتی
نفت و گاز
دارایی‌های مالی

- فروش این نوع دارایی ها، عملاً فروش دارایی هایی است که نه فقط به ما بلکه به نسل های بعد هم تعلق دارد.
- اگر با درآمد حاصل از فروش این منابع، دارایی های دیگری خلق نشود و این درآمدها صرف هزینه های جاری کشور (نظیر پرداخت دستمزد و...) شود، در این صورت حتماً نسل های بعد، ما را نخواهند بخشید!

۲- سایر درآمدهای دولت

- دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را نیز از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند؛
- یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند. این درآمد نیز نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد.

بودجه دولت

- دولت برای مدیریت کلان کشور، در مقابل درآمدهایی که به دست می آورد، مخارج و هزینه هایی نیز دارد.
- به سخن دیگر، دولت برای انجام وظایف خود، همچون بهبود عملکرد بازار و ارائه کالاهای عمومی، باید هزینه کند.
- دولت ها برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه هایشان، نیاز به یک برنامه دارند که در قالب بودجه، نشان داده می شود.

بودجه دولت

- بودجه دولت در واقع برنامه یکساله دولت را برای خرج کردن با توجه به درآمدها ارائه می دهد.
- اگر درآمد بودجه از هزینه آن بیشتر باشد، با «مازاد بودجه» روبه رو هستیم و اگر هزینه ها از درآمدها بیشتر باشد، «کسری بودجه» خواهیم داشت.
- دولت ها باید سعی کنند با برنامه ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه از کسری بودجه جلوگیری کنند.